KONTROLLIAKT

15.02.2002. a nr 11-1/014

Maanteeameti 2001. aasta majandustegevuse vaheaudit

Koostaja:

Alo Lääne
Auditijuht
Finantsauditi osakond

Tallinn
2002

1. Sisukord

SISSEJUHATUS **4**

1. RAAMATUPIDAMISARVESTUS **5**

1.1. RAAMATUPIDAMISARVESTUSE KORRALDUS 5
1.2. PÕHIVARA 6
1.3. LÕPETAMATA EHITUS JA UUSEHITUS 6
1.4. TULUD 7
1.5. RIIGIHANKED 7
1.6. MUUD TÄHELEPANEKUD 8

Sissejuhatus

Vastavalt Riigikontrolli tööplaanile viisime 2001. aasta 19. novembrist kuni 7. detsembrini läbi Maanteeameti 2001. aasta majandustegevuse vaheauditi.

Vaheaudit tugineb raamatupidamisandmetele seisuga 30.09.2001. Põhieesmärgiks oli hinnata Maanteeameti raamatupidamise vastavust raamatupidamise seadusele, rahandusministri määrustele ning muudele aastaaruannet mõjutavatele õigusaktidele. Kontrollisime väljavõtteliselt tõendusmaterjali, millel põhinevad raamatupidamisarvestuses esitatud näitajad. Vaheaudit hõlmas ka arvestuspõhimõtete ja juhtkonna raamatupidamislike hinnangute kriitilist analüüsi. Samuti testisime sisekontrolli süsteemi ja kontrollisime väljavõtteliselt rahaliste tehingute seaduslikkust. Sooritasime vaheauditi kooskõlas INTOSAI auditeerimisstandarditega.

Käesoleva kontrolliaktiga informeerime Maanteeameti juhtkonda vaheauditi tulemusel ilmnenud asjaoludest. Akti eesmärk on aidata kaasa Maanteeameti finantsjuhtimise ja kontrollisüsteemide parandamisele ning täiustamisele, samuti eksimuste vältimisele 2001. aasta aastaaruande koostamisel.

Maanteeameti finantsolukorra ning majandustegevuse tulemuste õige ja õiglase kajastamise eest vastutab peadirektor Riho Sõrmus. Raamatupidamise eest vastutava isikuna töötas kontrollitud perioodil finantsosakonna juhataja Urve Ahtloo. Auditi käigus intervjueerisime järgmisi Maanteeameti töötajaid: peadirektorit Riho Sõrmust, peadirektori asetäitjaid Koit Tsefelsit ja Peeter Skepasti, finantsosakonna juhatajat Urve Ahtlood, finantsosakonna juhataja asetäitja kt-d Laila Visnapuud, raamatupidajaid Ilme Lammertsoni ja Praskovja Nesterenkot, finantsosakonna peaspetsialisti Linda Hallikat, siseauditi osakonna juhatajat Ilmar Ladvat, järelevalve osakonna juhataja kt-d Tarvi Saarset, planeeringute osakonna juhatajat Jüri Kirotami, välisosalusega projektide büroo peaspetsialisti Viivi Perrit, infotehnoloogia osakonna juhatajat Andrus Krossi, haldusosakonna peaspetsialisti Enn Jaagusood ning personaliosakonna juhatajat Marge Taru.

Auditit juhtis Riigikontrolli finantsauditi osakonna auditijuht Alo Lääne; töögrupis osalesid auditispetsialistid Mare Kabrits, Margit Piller ja Janna Laus.

1. Raamatupidamisarvestus

Maanteeameti raamatupidamise üldine korraldus on heal tasemel. Seosed algdokumentide, aruannete, raamatupidamisprogrammide ning -registrite vahel on jälgitavad. Raamatupidamises kasutatavad protseduurid annavad piisavat analüütilist infot valdkondade kohta, mida auditeerisime.

1.1. Raamatupidamisarvestuse korraldus

Raamatupidamisarvestuse korralduse kohta tegime 2001. a raamatupidamise aastaaruande vaheauditi käigus järgmised tähelepanekud:

1.1.1. Raamatupidamislausendid algdokumendil või algdokumendi alusel koostatud koonddokumendil ei sisalda reeglina tehingu kuupäeva ega kõiki debiteeritavaid ja krediteeritavaid kontosid[1].

1.1.2. Puuduste tõttu dokumendikäibe toimimises (näiteks ostuarved ei jõua õigeaegselt raamatupidamisse) ei ole alati võimalik kajastada kulusid õiges perioodis ning puudub ka jooksev ülevaade lühiajaliste kohustuste kohta (näidet vt p 1.3.1).

1.1.3. Maanteeamet on Pärnu mnt 24 elavatele üürnikele osaliselt ebakorrektseid arveid väljastanud: arvetel puudusid numbrid[2]. Esines arveid, mille puhul ei selgunud, millise perioodi üüri ja kommunaalteenuste eest tasumist nõutakse. Samuti ei peetud arvete esitamisel kinni üürilepinguis kehtestatud tingimustest (esitati valedel kuupäevadel).

1.1.4. Oleme arvamusel, et Maanteeameti raamatupidamist reguleeriv sise-eeskiri vajab täiendamist ja parandamist tulenevalt raamatupidamise seaduse § 5 lg 12 ja § 16 ning rahandusministri määrusega nr 46 kinnitatud, kuid hiljem redaktsiooniliselt muudetud "Eelarveliste asutuste raamatupidamise korraldamise eeskirja" nõuetest. Põhjused on järgmised:

- raamatupidamise sise-eeskiri ei sätesta raamatupidamise tekkepõhist arvestust[3];
- lausendite kirjelduse juures on toodud küll algdokumendile kantava lausendi rekvisiidid, kuid on näitamata, milliseid rekvisiite sisaldab lausend raamatupidamisregistrites[4];
- mis puutub dokumendikäibe korraldamisse, siis on osaliselt määramata, kui tihti esitatakse raamatupidamisosakonnale raamatupidamises fikseeritavate majandusoperatsioonide dokumendid (nt lähetuskulude aruanded)[5];
- kirjeldamata on põhivarade sissetuleku ja väljamineku operatsioonide dokumenteerimine[6].

[1] Rahandusministri 17.03.1995. määrus nr 46 p 13
[2] Määrus nr 46 p 11
[3] Raamatupidamise seadus § 4 lg 2
[4] Raamatupidamise seadus § 11 lg 2
[5] Määrus nr 46 p 19 alap 2
[6] Määrus nr 46 p 19 alap 1

1.2. Põhivara

2.2.1 Maanteeameti bilansis kajastub 30.09.2001 seisuga endiselt 12.03.2001 varastatud sõiduauto Audi 100 (registreerimisnumber 487 AGZ) soetusmaksumusega 168 688 ja jääkmaksumusega 50 621 krooni. Perioodil aprillist septembrini on arvestatud nimetatud põhivara amortisatsiooni 16 865 krooni. Leiame, et lähtudes "Eelarveliste asutuste raamatupidamise korraldamise eeskirjast"[7] oleks tulnud raamatupidamiskanded koostada ja auto maha kanda vahetult pärast vargust.

1.3. Lõpetamata ehitus ja uusehitus

1.3.1. 2001. aastal oli Maanteeameti bilansis lõpetamata ehituse ja uusehitusena arvele võetud teedeehitusobjekte summas 55 781 958,80 krooni, mille puhul arve väljastati 2000. aastal, ehkki see saabus raamatupidamisse 2001. aastal. Samuti olid 2000. aastal allkirjastatud objektide üleandmise-vastuvõtmise aktid. Kõigil arvetel oli maksetähtaeg märgitud 2001. aasta algusesse.

2001. a aastaaruande koostamise, esitamise ja kinnitamise juhend[8] aga sätestab, et kui kohustus hankija vastu on tekkinud antud majandusaastal, kajastatakse see ka sama aasta raamatupidamise aruandes, vaatamata sellele, et bilansipäevaks ei ole hankijalt arvet saabunud.

Eeltoodu tõttu leiame, et Maanteeameti 2001. aasta aastaaruande algsaldod ei kajasta õigesti ja õiglaselt asutuse varasid ja kohustusi (bilansimaht 31.12.2000 seisuga oli 38 147 035 krooni).

1.3.2. Lõpetamata ehituse kontol kajastub 490 077,65 krooni ulatuses 2000. aastal tehtud ehitustöid.

- AS Eesti Projekt on 224 625 krooni eest teinud projekteerimistöid Maanteeameti peahoone (Pärnu mnt 24) rekonstrueerimiseks. Töö tulemusega tutvudes peeti rekonstrueerimist ebaotstarbekaks ja projekt katkestati, ent lõpetamata ehituse kontolt ei ole summat kuludesse kantud. Vastavalt juhendile "2001. a aastaaruande koostamine, esitamine ja kinnitamine"[9] näidatakse lõpetamata ehituse kontol vaid selliseid lõpetamata uusehituste ja ehitiste juurde- või ümberehituse kulusid, mis toovad kaasa ehitise väärtuse suurenemise. Samuti ütleb "Eelarveliste asutuste raamatupidamise eeskirja" muutev määrus[10], et rekonstrueerimisväljaminekud on ainult sellised väljaminekud, mis oluliselt pikendavad vara kasulikku tööiga, suurendavad tootmispotentsiaali, tõstavad toodangu kvaliteeti või vähendavad tootmiskulusid.

- AS Haverest on teinud 20 227,60 krooni eest remonti peahoone esimese ja kolmanda korruse ametiruumides ning trepikojas; 245 225,05 krooni eest on sama ettevõte 2-toalise korteri ametiruumideks ümber ehitanud ja remontinud ühte kolmanda korruse ametiruumi. Hea raamatupidamistava[11] kohaselt näidatakse lõpetamata ehituse kontol kulutused oma tarbeks tehtavatele pooleliolevatele põhivaraobjektidele, valmis objektid tuleks aga kanda põhivara kontodele.

---

[7] Määrus nr 46 p 9
[8] Rahandusministri 06.12.2001 määrus nr 105 § 6 lg 2
[9] Rahandusministri 06.12.2001 määrus nr 105 § 21 lg 6
[10] Rahandusministri 18.05.2000 määrus nr 44 § 2 lg 12 p 2
[11] Eesti Raamatupidamise Standard 6 "Raamatupidamise aastaaruande bilansi kirjete sisu" (revideeritud 2000) p 9

1.3.3. Kulukontole 4611 "Allhanked, alltöövõtud" on kantud ligikaudu 16,7 mln krooni teede projekteerimis- ja ehituskulusid, sh umbes 13,6 mln krooni Tallinna-Ikla-Pärnu maantee projekteerimistöid. Leiame, et vastavalt rahandusministri määrusele nr 44 (vt ka punkti 1.3.2), tuleks neid summasid kajastada bilansis põhivarade või lõpetamata ehituse kontodel. Maanteeameti raamatupidamisosakonnast kinnitati, et lõpetamata ehituse konto vaadatakse aasta lõpus üle ning alles siis tõstetakse kapitaliseeritavad summad kuludest välja.

1.4. Tulud

1.4.1. Maanteeameti eelarvevälisele pangakontole laekus 13.03.2001 Rapla Teedevalitsuse põhivarade müügist 13 124 000 krooni. Maanteeamet kandis selle raha 27.03.2001 edasi Teede- ja Sideministeeriumi pangakontole. Leiame, et võõrandatud riigivara eest makstud tasu oleks pidanud laekuma otse Riigikassa kontsernikonto koosseisus olevale riigivara valitseja (Teede- ja Sideministeeriumi) vastavale kontole ja kantama riigieelarve tuludesse (osa 014 peatükk 33)[12].

1.5. Riigihanked

Riigikassa andmete põhjal kontrollisime hankijatele tehtud väljamakseid, mis ületasid riigihanke seaduses toodud piirmäärasid[13]. Leidsime, et aasta jooksul osteti riigihanke piirmäära ületades kaupu või teenuseid järgmistelt hankijatelt:

1.5.1.	E. Jahhu Projektibüroo OÜ Tallinna-Pärnu-Ikla maantee remondi ja ehituse projekteerimine	497 450.-
1.5.2.	AS Grafimill trükiteenused (liiklusohutuse metoodilised materjalid)	180 241.-
1.5.3.	AS Multiprint trükiteenused (liiklusohutuse metoodilised materjalid)	200 919.-
1.5.4.	AS Saksa Auto sõiduauto VW Bora 1,4 Ecoline summas 199 900 krooni ühe arvega, sama auto lisaseadmed teise arvega summas 18 090 krooni	217 990.-
1.5.5.	AS Zoom liiklusohutuskampaania "Traksid peale"	206 521.-
1.5.6.	AS Tinter-Projekt projekteerimisteenused Tallinna-Narva maantee remondiks	390 592.-
1.5.7.	AS Via Pont Ääsmäe 1. (lepingu järgi 1 945 205 krooni) ja 2. (lepingu järgi 1 991 899 krooni) viadukti renoveerimine, samaaegselt sõlmitud lepingud ühes piirkonnas ja samasisuliste tööde teostamiseks	4 367 474.-

Oleme arvamusel, et nimetatud hankijate puhul oleks enne kauba või teenuse ostmist tulnud korraldada riigihankekonkurss. Samuti taunime hangete jaotamist osadeks[14] (näiteks p-d 1.5.4 ja 1.5.7), vältimaks riigihankekonkursi korraldamist.

[12] "Seadusega "2001. aasta riigieelarve" kavandatud tulude ja muude eelarvevahendite riigieelarvesse kandmise kord" §13
[13] Riigihangete seadus § 4 (perioodil 01.01-31.03.2001) ja § 2 lg 7 (perioodil 01.04-31.12.2001)
[14] Riigihangete seadus § 12 lg 2

1.6. Muud tähelepanekud

1.6.1. Maanteeamet ostis Pärnu Teedevalitsuselt sõiduauto Mazda 323 (riiklik registreerimisnumber 902 MCN). Auto müüdi 08.03.2001[15] ning vara anti üle Maanteeameti peadirektori 07.03.2001 käskkirjaga nr 50. Vastavalt riigivara seadusele[16] ja "Riigivara võõrandamise korrale"[17], peaks riigile kuuluvat vallasvara võõrandatama riigivara valitseja loal.

1.6.2. Riigieelarve kassalise täitmise detailse aruande põhjal selgus, et 2001. aasta esimese üheksa kuu jooksul on ostetud teenuseid ja kaupu (põhiliselt liiklusohutusalased) mitmelt teedevalitsuselt (Harju, Hiiu, Jõgeva, Järva, Lääne, Pärnu, Rapla, Tartu, Viljandi ja Võru). Me ei anna hinnangut seesugustele riigiasutuste vahelistele ostu-müügitehingutele, samuti auto müügitehingu mõttekuse kohta kahe riigiasutuse vahel (vt p 1.6.1), riigieelarve koondaruandluse kujunemise mõistes.

Alo Lääne
Auditijuht
Finantsauditi osakond

Akti ühe eksemplari vastu võtnud 18. 02 .....2002. a.

Oma seisukohad ja märkused esitame Riigikontrollile hiljemalt 15. 03 .....2002. a.

Riho Sõrmus
Peadirektor

Urve Ahtloo
Finantsosakonna juhataja

[15] Arve-saateleht nr 132
[16] § 29 lg 1 ja 2
[17] Vabariigi Valitsuse 01.08.1995 määrus nr 286 p 8

MAANTEEAMET

Lp. Kaie Karniol
Riigikontrolli Finantsauditi osakond

Teie: 15.02.2002.a. **nr.** 11-12/360

Meie: 13.03.2002.a. **nr.** 2-3-5/ 378

Õiend vaheauditi aruandes
toodud tähelepanekute kohta

Täname Teid raamatupidamisarvestuse auditeerimisel leitu kohta tehtud tähelepanekute eest.

Maanteeamet, läbiarutanud vaheauditi kontollakti, esitab omapoolsed selgitused, põhjendused ja täpsustused juuresoleva õiendina.

Lisa: 4 lehel

Lugupidamisega

Riho Sõrmus
Peadirektor

Urve Ahtloo 6 119 345

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 18.03.02 Reg nr 2-7.1-FA/02/567

Pärnu mnt. 24
10141
TALLINN

telefon: (2) 61 19 300
faks: (2) 61 19 360
e-mail: mnt@online.ee

ÕIEND
Riigikontrolli Maanteeameti 2001.a. majandustegevuse vaheauditi (ajavahemikus 19.11 – 07.12.2001.a.) kontrollaktis toodu kohta

1. Raamatupidamisarvestus

Punkt 1.1.1.

Algdokumendil kasutatakse templeid, kus on toodud:
- Klassifikaatori alusel: osa, peatükk, artikkel, objekt, projekt
- Deebet konto
- Kreedit konto
- Kande number

Algdokumendid on registreeritud kronoloogiliselt raamatupidamisprogrammis "Eeva" ja kande number (järjekorra number) algdokumendil näitab kannet raamatupidamisprogrammis, kust on näha algdokumendi registreerimise kuupäev .
Raamatupidamisprogrammis lausend sisaldab: kande number, kuupäev, deebet konto, kreedit konto, summa, deebet ja kreedit konto allikas, artikkel, objekt, projekt, klient, (arve, õiendi number ostuarvel)

Kõik, mis pole kirjutatud algdokumendile, on nähtav raamatupidamisprogrammis.

Punkt 1.1.2.

Ostuarved ei ole jõudnud õigeaegselt raamatupidamisse 2000.aastal ehitaja poolt võetud faktooringu alusel teostatud objektidel. Kuna nende tasumistähtaeg on olnud 2001.aastal, siis esitati ka arved alles 2001.aastal.

Taolist viga ei ole korratud 2001.aastal, kus kõik 2002.aastal tasumisele tulevad faktooringuga ehitatud objektide arved on raamatupidamises kajastatud lõpetamata ehituse mahtudes või teedevalitsustele üleantud põhivarades ja võetud üles kohustusena.

Punkt 1.1.3.

Elanikele väljastatud arvetel on reeglina kõik arvel ettenähtud rekvisiidid:
- dokumendi nimetus: korteri üüri arve
- number
- koostamise kuupäev
- periood (kuu) mille eest arve on esitatud
- teenused, mille kohta arve on esitatud: üür, kommunaalteenused (vesi, kanalisatsioon, küte)
- kogused (pinna m2; vee kogus arvesti järgi või vett tarbivate inimeste arv)
- ühiku hinnad ja tarbitud teenuse summa, kuumakse kokku.
- korteri üürniku andmed (nimi, aadress)
- arve väljastaja allkiri

Maanteeameti kausta jäävatel arvete eksemplaridel (mõnedel kuudel) puudusid arve numbrid. Arved on registreeritud raamatupidamisprogrammis, kus on neil on olemas kõik algdokumendile vajalikud rekvisiidid.

Vastavalt üürnikega sõlmitud eluruumi üürilepingutele on ettenähtud üüriarvete esitamine igakuuliselt hiljemalt 18.kuupäevaks. Arved esitatakse vahemikus 10-st kuni 15-ni vastavalt sellele, kuidas laekuvad Maanteeametile kommunaalteenuste arved.

Punkt. 1.1.4.

Maanteeameti raamatupidamise korraldamisel lähtutakse raamatupidamise seadusest, Raamatupidamise Toimkonna protokollilistest otsustest ja eelkõige (lähtudes raamatupidamise seaduse §16) rahandusministri 17.märtsi 1995.a. määrusega nr. 46 (korrigeeritud ja muudetud variant) kehtestatud eelarveliste asutuste raamatupidamise korraldamise eeskirjadest.
Seoses eeltooduga ei ole eelpool nimetatud dokumentides kajastuvat dubleeritud sise-eeskirjades, vaid on lähtutud põhimõttest, et sise-eeskirjad koos peadirektori vastavate käskkirjadega täiendavad ja täpsustavad Maanteeameti raamatupidamise korraldamist.

* Maanteeametis on tekkepõhine raamatupidamisarvestus (alus rahandusministri 17.märtsi 1995.a.

määruse nr. 46 punkt 8).

* Lausendite kirjeldamise vastavuse raamatupidamise seaduse § 11 lõikele 2 tagab raamatupidamisprogramm.
* Sise-eeskirjades on fikseeritud finantsosakonnale dokumentide esitamise tähtajad:

- materjalide arvestus (autokütuse kuu kulu aruanne esitatab haldusosakonna juhataja järgneva kuu 5.kuupäevaks (punkt 3.4)
- majandamiskulude avansi kasutamise asuande esitab haldusosakonna juhataja järgmise kuu 5. kuupäevaks (punkt 5.7)
- postikulude aruande esitab haldusosakonna spetsialist järgmise kuu 5. kuupäevaks (punkt 5.8)
- lähetuste ja isikliku auto kasutamise kulude aruannete esitamine on fikseeritud peadirektori vastavates käskkirjades (välislähetuse kulude aruanne 5 päeva jooksul peale lähetusest saabumist; riigisiseste lähetuste aruanne kuu 25.kuupäevaks; isikliku sõiduauto ametisõitudeks kasutamise aruanne järgneva kuu 2.kuupäevaks).

* Maanteeameti eripära – tsentraliseeritud varustamise korras põhivara soetamine (teede ehitus, remont, renoveerimine Maanteeameti tellimusel ja maanteehooldetehnika soetamine) ja üleandmine teedevalitsustele (maanteehooldetehnika ja riigimaanteed on arvel teedevalitsustes) on reguleeritud Maanteeameti peadirektori käskkirjaga (nr. 128 19.10.2000.a.).

Maanteeamet vaatab läbi raamatupidamise sise-eeskirjad, täpsustab ja täiendab neid.

Punkt 1.2.1.

Rahandusministri 17.03.1995.a. määruse nr.46 punkt 9 käsitleb majandustehingute dokumenteerimist. Kuna meie oma tegevuses auto vargust ei käsitle majandustehinguna ja raamatupidamist reguleerivad õigusaktid ei sätesta vargusega seotud tehinguid, siis otsustasime lähtuda rahandusministri 18.05.2000.a. määruse nr. 44 § 2 punkti (8) (ebatõenäoliselt laekuvad nõuded ja lootusetud võlad) põhimõtetest ning teede ja sideministri 28.09.2000.a. käskirjaga nr. 238 kehtestatud korrast.
Eeltoodust lähtudes pöördume Teede- ja Sideministeeriumi poole taotlusega auto nõude lootusetuks tunnistamiseks ja mahakandmiseks peale 360 päeva möödumist.

Punkt 1.3.1.

Kuna ostuarved ei jõudnud 2000.aastal raamatupidamisse ning arvestades, et tegemist oli ehitusobjektidega, ei olnud võimalik neil tehtud töid arvele võtta raamatupidamisõiendite alusel. Tegemist oli ehitaja poolt tööde teostamisega faktooringu arvelt Tallinn-Narva mnt. objektil ja Maailmapanga laenu ning riigieelarve vahendite arvel teostatavatel objektidel Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa mnt.
Arved kanti läbi 2001.a. lõpetamata ehituse mahtudest ja ka tasuti ning käesolevaks ajaks on kõrvalekalle likvideeritud.
Kui arved oleks õigeaegselt raamatupidamises arvele võetud, oleks 2000.aasta bilansimaht nii kohustuste kui varade poolel selle summa võrra suurenenud.
2001.a. aastabilanssi on vastav parandus sisseviidud – aasta algsaldod on korrigeeritud.

Punkt 1.3.2.

Lõpetamata ehituse kontole Maanteeameti peahoone (Pärnu mnt. 24) rekonstrueerimise osas jäänud mahtudest kanti 2001.aastal hoone maksumuse suurendamiseks 265 452,65 krooni. Projekteerimis-uurimistööd, mille alusel hoone rekonstrueerimine osutus ebaotstarbekaks, kanti kuludesse. Kanded tehti 2001.aastal, kuna lõplik otsus hoone rekonstrueerimise osas tehti 2001.aastal.

Punkt 1.3.3.

Kuna projekteerimistööde etapis tehakse ka töid, mis oma iseloomult ei kuulu põhivara maksumusse kandmisele, siis on projekteerimistööd algselt võetud arvele kulude kontole ja teede ehitusobjektide käikuandmisel või aastaaruande koostamise käigus vaadatakse läbi ning kantakse põhivara maksumusse või lõpetamata ehituse maksumusse.

Punkt 1.4.1.

Teede ja sidemister määras oma 5.detsembri 2000.a. käskkirjaga nr. 36 Rapla Teedevalitsuse vara müügi korraldajaks volitatud asutusena Maanteeameti. Teede ja sideministri 31.01.2001.a. käskkirjaga nr.31 müügi protokoll kinnitati ja 14.03.2001.a. sõlmiti notariaalne ostu-müügi leping aksiaseltsiga Teede REV2 .

Rahandusministri määrus "Seadusega "2001.aasta riigieelarve"" kavandatud tulude ja muude eelarvevahendite riigieelarvesse kandmise kord" §13 näeb ette "Riigivara valitsejate ja volitatud asutuste poolt võõrandatud riigivara eest makstav tasu laekub vahetult Riigikassa kontsernikonto koosseisus olevale riigivara valitseja vastavale kontole ja kantakse riigieelarve tuludesse osa 014 peatükk 30."
Kuna aga AS Teede REV2 kandis ostu-müügi lepingus määratud summa üle Maanteeametile, siis edastasime selle riigivara valitseja (Teede- ja Sideministeerium) Riigikassa kontsernikontole 10052007648005 Eesti Ühispanka (osa 14 peatükk 30) nii nagu rahandusministri määrus ette näeb.

Punkt 1.5.1.
E.Jahhu Projektbüroo OÜ-lt ostetud teenuste puhul ei ole riigihanke piirmäära ületatud, kuna:

- tellimise ja lepingu sõlmimise ajal kehtis Riigihangete seaduse 31.05.1995.a. redaktsioon, mille §4 lõige 1 p.1. järgi seaduses sätestatud kord kehtib teenuste tellimisel, mille maksumus on 200 000 krooni ja üle selle.
- Vastavalt lepingutele on töövõtja osutanud erinevatel objektidel järgmised 3 iseseisvat teenust:
  1) Tallinn-Pärnu-Ikla mnt km 44,2-50,4; km 82,7-88,7 ja km 92,2 –123,9 eelprojektide koostamine (EU abi taotlemiseks Tallinn-Pärnu-Ikla maanteele, maksumus 101 796.-kr. , tähtaeg 10.01.2001.a.)
  2) Tallinn-Pärnu-Ikla mnt. kma44,2-50,4 Rapla maakonna piir –Varbola teelõigu katte taastusremondi tehniline projekt (maksumus 198 830.-kr, tähtaeg 1.03.2001.a.))
  3) Tallinn-Pärnu-Ikla mnt. km 82,8-88,8 Päärdu-Kivi-Vigala teelõigu katte taastusremondi tehniline projekt (maksumus 196 824.-kr, tähtaeg 1.03.2001.a.).

Dokumantatsioon on koostatud mitte Tallinn-Pärnu-Ikla maantee, vaid selle erinevate ja eraldi paiknevate lõikude renoveerimiseks, kusjuures lähteülesannete alusel ka erinevate tehniliste lahendustega. Seega on Maanteeamet vastavalt Riigihangete Seadusele määratlenud kolm erinevat objekti, millised käsitlevad teenuse tellimist Tallinn-Pärnu maanteel ja millede kohta peetakse kulude osas ka eraldi arvestust

Punkt 1.5.2. ja 1.5.3.
AS Grafimillilt ja AS Multiprindilt aasta jooksul tellitud trükitooted (vastavalt 9 ja 7 erinevat nimetus) on oma sisu, vormi, formaadi, järeltöötluse, kasutatud materjali koostise ja omaduste poolest erinevad teabekandjad, õppevahendid ja õppemetoodilised abimaterjalid, millede osas on jälgitud riigihanke seaduses toodud piirmäärasid iga toote kohta eraldi. Seda korda järgides on väljakuulutamiseta läbirääkimistega pakkumismenetlus läbi viidud eestikeelse ja venekeelse liiklusaabitsa valmistamiseks, millest kummagi maksumus ületas 100 000 krooni. Seega – riigihangete seaduses esitatud tingimused on täidetud.
Konsolideeritult ei ole liikluskasvatuse valdkonnas aasta jooksul valmistatavate trükitoodete riigihanget korraldada võimalik, kuna toote sisu, kujundus, materjal, formaat, jt. hinda kujundavad tegurid selguvad iga konkreetse toote ettevalmistamise käigus, toote ühiku hind sõltub lisaks eeltoodule trükiarvust, mis samuti täpsustatakse enne vastava toote tellimist.
Ühtlasi peame vajalikuks tähelepanu juhtida, et punktides 1.5.2 ja 1.5.3 viidatud "liiklusohutuse metoodilised materjalid" kategooriasse kuulub aasta jooksul valmistatud 16-st tootest vaid kaks:

- AS Grafimill poolt koostatud ja trükitud "Liiklusalane infopakett" (maksumus 62 253,30 kr.)
- AS Multiprint poolt koostatud ja trükitud metoodiline abimaterjal lasteaia õpetajatele ja lapsevanematele "Liikluskasvatus enne kooli" (maksumus 75 077,50 kr.).

Nendest esimene on A4 formaadis lüümikute komplekt ja teine on A5 formaadis raamat.

Punkt 1.5.4.

Sõiduauto VW Bora 1,4 Econline ostu-müügileping nr. 201886 29.01.2001.a. ei ületanud riigihanke seadusega määratud maksumuse piiri (auto maksumus 199 900.- kr.).
Eraldi arvega auto tarbeks soetatud autoalarm (4500.- kr.), autoraadio(4090.-kr) ja talverehvid (6600.- kr.) on väheväärtuslik kuluinventar, mis ei kuulu põhivarana auto koosseisu ja on võetud arvele väheväärtusliku kuluinventarina. Nimetatud teise arve koosseisu kuulub ka Autoregistrikeskuse registreerimispakett (2900.-kr.), kokku 18090.- krooni.

Punkt 1.5.5.
Kampaania on oma eelarve ja ajagraafikuga kindlale sihtrühmale orienteeritud plaanipäraselt teostatavateabinõude kogum taotletava eesmärgi saavutamiseks, hõlmates mitmesuguseid erinevaid tegevusi. Liiklusohutuskampaania turvavööde ja lapse turvavarustuse kasutamise suurendamiseks koondnimetusega "Traksid peale: kinnita laps autos" viis Maanteeamet läbi märtsi-aprilli kuus 2001.aastal. Selle eelarveks oli planeeritud 500 000 krooni, mille raames rakendatud erinevatele abinõudele ja tegevustele kulus kokku 472 565 krooni. Kampaanias rakendatud abinõud (toimingute nimekiri) määras kindlaks Maanteeamet ja korraldas kampaania läbiviimiseks vajalike erinevate tööde tellimise. Kampaania teostamise osas AS Zoomilt tellitud

töödele (ideekavandi loomine, trükiste kujundamine ja trükkimine maksumusega 160 501 krooni) lisaks telliti neilt teenus liiklusõnnetustes osalenud sõidukite Tallinnas, Tartus, Narvas eksponeerimiseks (maksumusega 46 020 kr.), kuna selle töö tellimine oli kampaania audio-visuaalse materjali valmistanud ettevõttelt otstarbekas. Antud juhul ei ole vastuollu mindud Riigihangete seaduses toodud tingimustega, kuna tegemist oli turvavööde ja lapse turvavarustuse kasutamise suurendamise eesmärgil tellitud sisuliselt erinevate töödega (Riigihangete Seaduse mõistes erinevate objektidega) , olenemata sellest, et nende tööde teostajaks oli üks ja sama ettevõte.

Punkt 1.5.6.
Analoogiliselt punktis 1.5.1 tooduga on iseseisvad hanked AS Tinter-Projekti poolt osutatud teenused:

- Eelprojektide komplekt EU abi taotlemiseks Tallinn-Narva maanteele (maksumus 192 352.- kr.)
- Sõmeru-Sämi lõigu renoveerimise tehniline projekt (maksumus 198 240.- kr.).

Punkt 1.5.7.
Ääsmäe 1 ja Ääsmäe 2 viadukt on sõltumatud rajatised (Maanteeregistris erinevad objektid) , mille renoveerimine teostati erinevat tehnilist dokumentatsiooni ja lahendusi kasutades. Tellija ei loe juhtumit ühe hanke jaotamiseks osadeks. Pigemini on märkuse autor püüdnud erinevaid hankeid kunstlikult liita. Seaduse tekst ei selgita ega kasuta märkustes toodud formuleeringut " ..... samaaegselt sõlmitud lepingud ühes piirkonnas ja samasisuliste tööde teostamiseks".

Punkt 1.6.1.

Maanteeameti süsteemis riigivara üleandmisel ühe riigivara valitseja valitsemisala piires on toimitud riigivaraseaduse § 10 lg 3 alusel, mis sätestab " Ühe riigivara valitseja valitsemisala piires võib riigivara üle anda valitseja kirjalikul otsusel või volitatud asutuste kirjalikul kokkuleppel."
Oleme seisukohal, et antud juhul ei ole tegemist riigivara võõrandamisega, kuna vara jäi ju riigi süsteemi.

Punkt 1.6.2.

2000. aasta ja 2002.aasta riigieelarves on ettenähtud teedevalitsustele liiklusohutusalaste ürituste korraldamiseks rahad nende oma eelarves, mida ka Maanteeameti poolt õigeks peetakse.
2001.aasta eelarvega eraldati aga rahad liiklusohutuseks täies mahus Maanteeametile, mistõttu olime sunnitud teedevalitsustes liiklusohutusalaseid kulutusi tasuma Maanteeameti kaudu.
Ei pea sellist arvlemist teedevalitsustega vajalikuks, kui on võimalik rahad eraldada otse nende eelarvetesse. On aga olukordi, mis ka edasiselt on vajalik lahendada sellise skeemi kohaselt. Näiteks on Maanteeameti maanteehoiu eelarves rahad ettenägemata tööde finantseerimiseks, mida kasutati tormikahjustuste likvideerimiseks, jääteede olemasolul teedevalitsuse poolt tehtud kulude katmiseks, jne., mida kanname teedevalitsustele nende tehtud kulude arve alusel.
2002.a. Maanteeameti eelarves on rahad riigipoolseks osaluseks pindamise ja kruusateede remondi laenuprogrammis. Tööde teostajateks on suures ulatuses teedevalitsused, kellele tasume samuti Maanteeameti eelarvest teedevalitsuste arvete alusel.

Riho Sõrmus
Maanteeameti peadirektor

Urve Ahtloo
Finantsosakonna juhataja